

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคทกิจเกษตร ในอำเภอปะทิว

จังหวัดชุมพร พ.ศ. 2536

Farmer's Housewife Group Attitude Towards the Economic Extension Service in Phathew District, Chumpron Province

1993

โดย

นางสาวยุพา ไม้จันทร์

ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 18, 12, 37
(นศ. สุกสมบูรณ์ อังรัตนกร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 18, 12, 37
(อาจารย์สุขุมารณ์ ชันษ์ศรี)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 18, 12, 37
(อาจารย์เอนก บุญยืน)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] 18, 12, 37
(อาจารย์สนอง นิลเพชร)

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร พ.ศ. 2536

Farmer's Housewife Group Attitude Towards the Economic

Extension Service in Phathew District, Chumporn Province

1993

โดย

นางสาวยุพา ไม้จันทร์

T096131

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์ แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

ปพ.

พ.ศ. 2537

ช 411ท

2537

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน,เดือน,ปี.....

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็เพราะได้รับความช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ ผศ. ศุภสมบุรณ์ อิงรัตนกร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษได้กรุณาชี้แนะแนวทางมาตั้งแต่ต้น รวมทั้งอาจารย์สุชุมากรณ์ ชันษ์ศรี อาจารย์เอนก บุญยีน ที่ช่วยทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอปะทิว และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรที่ได้ช่วยเหลือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแม่บ้านเกษตรกร และช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ตลอดจนแม่บ้านเกษตรกรอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ที่สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูล รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ทุกท่าน และสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณตา ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนและผลักดัน ให้ข้าพเจ้าทำการศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ยุพา ไม้จันทร์

9 กุมภาพันธ์ 2537

บทคัดย่อ

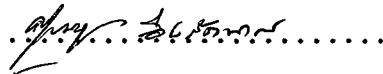
เรื่อง : ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร
ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร พ.ศ. 2536
Farmer's Housewife Group Attitude Towards the Economic
Extension Service in Phathew District, Chumpron Province
1993

โดย : นางสาวยุพา ไม้จันทร์

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(ผศ. ศุภสมบุรณ์ อิงรัตนากร)

.18.1.30.37

แม่บ้านเกษตรกรนับว่าเป็นบุคคลสำคัญและมีบทบาทสำคัญมากในครอบครัว โดยเฉพาะอาชีพทางการเกษตรกร น่าจะมีการส่งเสริม และมองเห็นความสำคัญของแม่บ้าน ในการฝึกอบรมให้ความรู้ งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร ในอำเภอปะทิวจังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร ศึกษาทัศนคติที่มีต่องานส่งเสริมและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร และเพื่อศึกษาปัญหาความต้องการ ข้อเสนอแนะของแม่บ้านเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แม่บ้านเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 83 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าพิสัย

จากการศึกษาพบว่า แม่บ้านเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 43 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ความสามารถทางการศึกษา สามารถอ่านออกเขียนได้บ้าง นับถือศาสนาพุทธจำนวน

สมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คนโดยมีสมาชิกที่เป็นชายอยู่ระหว่าง 1-3 คนและมีสมาชิกที่เป็นหญิงอยู่ระหว่าง 1-3 คน อาชีพหลักคือ ทำสวน มีที่ดินในครอบครองเฉลี่ย 29 ไร่ มีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง โดยมีรายได้เฉลี่ย 50,903 บาท/ปี เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี

ทัศนคติของแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร ได้ทำการแยกการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน ซึ่งพบว่า

1. ด้านทัศนคติต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตรนั้น แม่บ้านมีทัศนคติที่ดีมากต่อเนื้อหาวิชาการส่งเสริมและการใช้อุปกรณ์ และมีทัศนคติที่ดีปานกลางต่อการติดตามผล

2. ด้านทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรนั้น แม่บ้านมีทัศนคติที่ดีมากต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรในเรื่องลักษณะการพูด ท่าทางและการวางตัว การแต่งกายความสามารถในการให้ความรู้และแก้ปัญหา และต่อการมีมนุษยสัมพันธ์

ส่วนใหญ่แม่บ้านเกษตรกรมีปัญหาทางด้านสมาชิกคือสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มและสมาชิกขาดกิจกรรมกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือ ปัญหาทางด้าน การเข้าร่วมกิจกรรม แม่บ้านเกษตรกรไม่มีการเข้าร่วมกับสมาชิกทำกิจกรรม ส่วนปัญหาทางด้านอื่น ๆ คือ ปัญหาทางด้าน การตลาด และการจำหน่ายผลผลิต

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตและข้อจำกัดในการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	13
บทที่ 4 ผลการศึกษา	17
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	40
สรุปผลการศึกษา	40
ข้อเสนอแนะ	41
เอกสารอ้างอิง	43
ภาคผนวก	
ก. สภาพทั่วไปของอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	45
ข. แบบสอบถาม	60

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่กระทำการศึกษา	14
2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร	19
3 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของแม่บ้านเกษตรกรที่มีความต้องการเรียนวิชาที่สอน	23
4 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน ในด้านเนื้อหาวิชา	24
5 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน ในด้านเนื้อหาวิชาการ	25
6 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านการใช้อุปกรณ์การสอน	26
7 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านการติดตามผล	27
8 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านลักษณะการพูด	28
9 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านท่าทางและการวางตัว	29
10 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านการแต่งกาย	30
11 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านความสามารถในการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา	31
12 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงาน เคหกิจเกษตร ในด้านมนุษยสัมพันธ์	32

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13. ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร	33
14. ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร	34
15. ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร	36
16. ความต้องการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร	38
17. ข้อเสนอแนะของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร	39

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปลายระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 จำนวนประชากรของผู้ประกอบการอาชีพการเกษตร มีสัดส่วนลดลงกว่าเดิม เหลือประมาณร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมดขณะที่ปริมาณประชากรทั้งหมดมีแนวโน้มสูงขึ้นมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรของประชากรกลุ่มนี้ในปี 2531 ทำรายได้ให้กับประเทศถึงร้อยละ 40 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2532:4) เป็นมูลค่าเกือบครึ่งหนึ่งของสินค้าส่งออกเกือบทั้งหมด ดังนั้นในแผนพัฒนาฉบับต่อ ๆ ไปจึงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพการเกษตรของประเทศต่อไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการผลิตมากขึ้นหรือสามารถทำการผลิตเพื่อรองรับการขยายตัวของประชากรทั้งหมดได้

การพัฒนาอาชีพการเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ เกษตรกรจะต้องมีความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง ในด้านการประกอบอาชีพในส่วนไร่นา และการจัดการภายในบ้านเพื่อให้สามารถปรับใช้ปัจจัยการผลิต และทรัพยากรที่มีอยู่ในบ้านได้อย่างสอดคล้องกัน และเกิดประโยชน์สูงสุด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2529:1) นั่นคือเกษตรกร หรือบุคคลในครอบครัวทุกคนควรจะต้องได้รับการส่งเสริมทั้งทางด้านการเกษตร และเคหกิจเกษตรควบคู่กันไป การส่งเสริมทางด้านการเกษตรเป็นการส่งเสริมทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับการประกอบอาชีพการเกษตรส่วนการส่งเสริมเคหกิจเกษตรเป็นการส่งเสริมทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่หรือการจัดการภายในบ้านซึ่งมีผลกระทบทางอ้อมแต่สำคัญมากต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรได้แก่การจัดการเรื่องอาหารและโภชนาการที่ส่งผลต่อสุขภาพแรงงานของครอบครัว เป็นต้น การพัฒนาอาชีพการเกษตรจึงจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานที่ดีจากผลที่ได้จากการส่งเสริมเคหกิจเกษตร แต่เนื่องจากในครอบครัวของเกษตรกร ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศประกอบด้วยบุคคลที่มีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันได้แก่พ่อ แม่ และลูก การส่งเสริมเคหกิจเกษตรที่หวังให้เกิดผลสำเร็จอย่างทั่วถึง จึงต้องกระทำแยกไปตามศักยภาพและความสนใจของบุคคลที่อยู่

ในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่เป็นแม่บ้านเกษตรกรจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมเคหกิจ
 เกษตรเป็นอย่างดี

กรมส่งเสริมการเกษตร (2529:3) ได้กล่าวถึงโครงการส่งเสริมแม่บ้านเกษตรกรโดย
 ได้เริ่มดำเนินการ ให้แม่บ้านเกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในปี พ.ศ. 2518
 โดยมีวัตถุประสงค์ จะให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนี้เป็นศูนย์กลาง ในการบริหารความรู้ด้านเคหกิจ
 เกษตร ซึ่งจะสามารถนำไปช่วยพ่อบ้านดำเนินงานเพื่อเพิ่มผลผลิต และปรับปรุงความเป็นอยู่ของ
 ครอบครัวเกษตรกร ให้กินดีอยู่ดีมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ และใช้พลังความคิดกำลังกาย กำลังทรัพย์
 และกำลังใจ ในการยกระดับฐานะของสังคมเกษตรกรให้ดีขึ้น และช่วยกันแก้ไขปัญหาการะของสังคม
 ส่วนรวมเพื่อปรับให้เข้ากับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การที่จะ
 ดำเนินการส่งเสริมเคหกิจเกษตรกรให้ได้ผลดี ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องอาศัยความ
 ร่วมมือของแม่บ้านเกษตรกรด้วยซึ่งมีปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญ คือ ทัศนคติที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจ
 เกษตร เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคหกิจ
 เกษตร และยังทำให้ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ได้ทราบถึงผลงานของเจ้าหน้าที่เคหกิจที่ได้ปฏิบัติแล้ว
 ในสายตาของแม่บ้านเกษตรกร รวมทั้งผลสำเร็จหรืออุปสรรค หรือข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข เพื่อที่
 จะได้ทำการปรับปรุงงานเคหกิจให้ได้ประโยชน์ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และแม่บ้านเกษตรกร
 พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอปะทิว
 จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของแม่บ้านเกษตรกร ที่มีต่องานส่งเสริมและเจ้าหน้าที่เคหกิจ
 เกษตร
3. เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
 ข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจ เกษตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
2. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของแม่บ้านเกษตรกร ที่มีต่องานส่งเสริม และเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร
3. ทำให้ทราบถึงปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์รวมทั้งเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร ในการพัฒนาบทบาทและกิจกรรมกลุ่มของแม่บ้านเกษตรกร และการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

การทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ทำการศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่มีต่องานส่งเสริมและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ทำการเก็บข้อมูล ในช่วงเดือนตุลาคม 2536 โดยใช้ วิธีสอบถามกับแม่บ้านเกษตรกรตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 83 ราย

นิยามศัพท์

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกทางอารมณ์ของแม่บ้านเกษตรกร หลังจากที่ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมเคหกิจเกษตรที่แสดงออกว่าเห็นด้วยน้อย หรือรู้สึกเฉย ๆ ต่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคม การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น จะต้องมึประสบการณ์โดยตรงหรือทางอ้อมกับสิ่งนั้น ถ้าบุคคล หรือคณะบุคคลเหล่านั้น ไม่รู้ ไม่เห็น ไม่เคยได้ยินเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน จะไม่มีทัศนคติต่อสิ่งนั้นเลย ปกติเราจะมีทัศนคติในทางที่ดี (positive attitude) ต่อสิ่งที่เราพอใจหรือสิ่งที่เราชอบ และเราจะมีทัศนคติในทางที่ไม่ดี (negative attitude) ต่อสิ่งที่เราไม่ชอบหรือสิ่งที่เราไม่เห็นด้วย

ระดับทัศนคติ หมายถึง การประมาณค่าความรู้สึกทางอารมณ์ ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริม และเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรจะสังเกต และวัดได้จากความคิด ความรู้สึกของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ทั้งทางด้านลักษณะการดำเนินงานและเจ้าหน้าที่เคหกิจ กำหนดให้คะแนนคำถามข้อย่อย เป็น 3 ระดับ คือ

ระดับ 3 (มาก) คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 (ปานกลาง) คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 (น้อย) คะแนนสำหรับระดับนี้เท่ากับ 1 คะแนน

ระดับคะแนนเฉลี่ยทัศนคติ คือ

คะแนน 3.00 - 2.34 แสดงว่า มีทัศนคติที่ดีมาก

คะแนน 2.33 - 1.67 แสดงว่า มีทัศนคติที่ดีปานกลาง

คะแนน 1.66 - 1.00 แสดงว่า มีทัศนคติที่ดีน้อย

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมายถึง กลุ่มของภรรยาเกษตรกร หรือบุตรหลานหญิงของเกษตรกรที่เป็นโสด อายุ 20 ปีขึ้นไป รวมตัวกันขึ้นในด้านความคิด กำลังกาย กำลังทรัพย์ และจิตใจเพื่อร่วมกัน แก้ปัญหาของครอบครัวเกษตรกรในหมู่บ้านหรือตำบลนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้คือ การกินดีอยู่ดี มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีความมั่นคงของชีวิตครอบครัวอันเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจระดับครัวเรือนของเกษตรกรให้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมกลุ่มของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรม ในการเข้าร่วมรับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร

งานเคหกิจเกษตร หมายถึง การนำเอาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของครอบครัวเกษตรกรมาบริการให้แก่แม่บ้านเกษตรกร เพื่อปรับปรุงและยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม วิชาการเหล่านี้ ได้แก่ วิชาการถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิตการเกษตร วิชาอนามัยในครอบครัวและวิชาหัตถกรรมเกษตร

เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งได้รับมอบหมายงานเผยแพร่ความรู้ด้านเกษตรศาสตร์แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยจะมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ ทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย

การใช้อุปกรณ์การสอน หมายถึง การใช้เครื่องมือตลอดจนวัสดุอุปกรณ์การสอนเพื่อช่วยให้แม่บ้านเกษตรกรเกิดความรู้ความเข้าใจ รวดเร็วและมากขึ้น ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ของจริง เป็นต้น

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ตรวจสอบเอกสารใน 3 ลักษณะคือ

1. แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ไพบูลย์ ช่างเรียน (2529:50) ได้กล่าวว่าทัศนคติมีที่มาได้ 2 ทางคือ ทัศนคติที่เกิดจากประสบการณ์ (experience) ของบุคคล การที่บุคคลได้พบเห็นคุ้นเคยหรือทดลองสิ่งใดนับเป็นประสบการณ์โดยตรง (direct experience) ของบุคคลต่อสิ่งนั้นและทัศนคติที่เกิดจากค่านิยมและการตัดสินค่านิยม (value system and value judgement) เพราะบุคคลมีค่านิยมและการตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน อาจจะมี ทัศนคติในสิ่งเดียวกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ทัศนคติมีคุณสมบัติแยกได้ 3 ลักษณะคือ

1. ทัศนคติมีความสม่ำเสมอ คงเส้นคงวา (consistency)
2. ทัศนคติมีทิศทาง (direction)
3. ทัศนคติมีปริมาณความเข้มข้นต่อสิ่งแวดล้อมค่อนข้างถาวรแต่ทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อค่านิยมเปลี่ยนไป

Cruzel (1942 : 928) ได้ให้ความหมายทัศนคติ หมายถึง ข่าวดิ การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิดของข้อมูลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นบวกหรือลบก็ได้ และทัศนคติจัดได้ว่า เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิก ซึ่งอาจเกิดขึ้นกับบุคคล ด้วยสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. เกิดจากการที่บุคคลยอมรับเอาทัศนคติทางวัฒนธรรมไว้ ก่อนที่จะได้พบปะ และมี ความรู้สึกจริง ๆ กับวัตถุที่ทำให้เกิดทัศนคติเช่นนั้นขึ้น
2. เกิดจากการที่บุคคลสร้างขึ้น โดยจุดความคิดจากความรู้สึกที่ตนมีอยู่เกี่ยวกับประสบการณ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ความเชื่อตรงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ บุคคลได้เรียนรู้ที่จะทำกิจกรรมที่แสดงถึง ความเชื่อตรง เป็นกรณีไป
3. เกิดจากการที่บุคคลแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างรุนแรง เช่น ความรู้สึก เกลียดกลัว เป็นต้น

Hilgard (1962 : 564) ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มี ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อแนวความคิดใด หรือต่อสภาพการใด ในทางเข้าหากันหรือหนีออกห่างและพร้อม ที่จะตอบสนองในครั้งต่อ ๆ ไป ในทางที่เอนเอียงไปในลักษณะอย่างเดิม เมื่อพบกับสิ่งดังกล่าวอีก

2. ข้อมูลเกี่ยวกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2528:1) ได้ระบุถึงวัตถุประสงค์ของงานส่งเสริม ความรู้ ด้านเคหกิจเกษตรให้แก่แม่บ้านเกษตรกร ดังนี้ คือ

1. เพื่อให้ครอบครัวเกษตรกรรู้จักการจัดการบ้านเรือน ให้สอดคล้องกับการจัดการ ไร่นา
2. เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ในครอบครัวเกษตรกร
3. เพื่อพัฒนาเยาวชนของครอบครัวเกษตรกร
4. เพื่อพัฒนาผู้นำงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร
5. เพื่อพัฒนาทรัพยากร และปรับปรุงชุมชนงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร
6. เพื่อพัฒนาครอบครัวและสังคมเกษตร

การส่งเสริมเคหกิจเกษตร ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ จำแนกได้ 4 โครงการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการ

กรมส่งเสริมการเกษตร (2529:4-5) กล่าวว่าจากการสำรวจทางโภชนาการของเด็กและเยาวชนไทย โดยกรมอนามัยพบว่าร้อยละ 53 ของผู้ที่อยู่ในวัยนี้มีภาวะโภชนาการต่ำขาดสารอาหารโปรตีนและแคลลอรี่ในระดับความรุนแรงต่าง ๆ กันอันเนื่องมาจากการบริโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย และประกอบกับนิสัยการรับประทาน ที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จึงได้กำหนดจัดทำโครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้มีการผลิตอาหารในปริมาณเพียงพอแก่การใช้บริโภคกันในท้องถิ่น
2. เพื่อให้มีการผลิตอาหารที่มีคุณค่าสูงทางโภชนาการ เช่น โปรตีนจากพืชและสัตว์
3. เพื่อให้ครอบครัวของเกษตรกรได้ใช้ผลผลิตในท้องถิ่น ประกอบอาหารบริโภคอย่าง

ถูกต้อง

4. เพื่อแก้ไข และปรับปรุงภาวะโภชนาการของสมาชิก ในครอบครัวเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 0-7 ปี

วิธีการดำเนินงาน

1. ส่งเสริมการผลิตอาหารในระดับครอบครัว
2. ส่งเสริมการผลิตอาหารในระดับสูงในชุมชน โดยการรวมกลุ่มผู้ผลิตเพื่อให้มีปริมาณมากพอที่จะบริโภคได้เพียงพอตลอดทั้งปี โดยกลุ่มผู้ผลิตไม่จำเป็นต้องอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันก็ได้ แต่ต้องอยู่ในตำบลเดียวกัน
3. ให้มีการสนับสนุนพันธุ์พืชและสัตว์ ทั้งการผลิตระดับครอบครัวและชุมชนในระยะแรก โดยการกระจายพันธุ์ให้สามารถผลิตได้ทั้งปี และเรียกคืนพันธุ์เพื่อนำไปขยายต่อให้แก่หมู่บ้านอื่นที่อยู่ในตำบลเดียวกัน
4. ส่งเสริมการบริโภค โดยการให้เกษตรกรเรียนรู้ด้านการประกอบอาหารพื้นเมืองที่มีคุณค่าทุกรูปแบบ เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้จากวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงาน ของโครงการผลิตอาหารเพื่อโภชนาการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. การผลิตอาหารให้คนในท้องถิ่นได้บริโภค

2. การนำผลผลิตในท้องถิ่นมาทำอาหารให้คนในครอบครัว
3. การทำอาหารโดยรักษาคุณค่าอาหาร
4. การแนะนำให้คนในครอบครัวรักษาคุณค่าทางอาหาร

2. โครงการถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิต

กรมส่งเสริมการเกษตร (2529:6-7) ระบุว่า การถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิตเกษตรกรเป็นการกระทำด้วยวิธีต่าง ๆ ให้อาหาร หรือผลผลิตเกษตรกรที่เกินจากความต้องการสามารถเก็บไว้ได้นาน และมีคุณค่าทางโภชนาการ เห็นสมควรทำการส่งเสริมให้กับเกษตรกรด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

1. เพื่อให้ครอบครัวเกษตรกรรู้จักถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิตเก็บไว้ได้นานและถูกหลักโภชนาการ
2. เพื่อให้มีการนำอาหารสด หรือผลผลิตเกษตรกรที่มีมากเกินไปในฤดูกาล หรือจำหน่ายในราคาต่ำเกินไปทำการถนอมอาหารและแปรรูปไว้จำหน่ายเป็นรายได้ในโอกาสที่ราคาสูงขึ้น
3. เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพจำหน่าย อาหารหรือผลผลิตเกษตรกร ที่ทำการถนอมอาหารหรือแปรรูปแล้ว สามารถทำรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง
4. ให้มีการกระจายอาหารหรือผลผลิตไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ ในชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งที่ไม่สามารถผลิตอาหารสดเองได้

วิธีการดำเนินงาน

1. เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาถึงชนิดและปริมาณของผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในท้องถิ่น และฤดูกาลต่าง ๆ
2. ส่งเสริมวิธีการถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิตที่ใช้ต้นทุนค่าใช้จ่ายเครื่องมือและเทคนิคที่ไม่ยุ่งยากมาก

จากวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของการถนอมอาหาร และแปรรูปผลผลิตเกษตรกรนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. การแนะนำครอบครัวให้รู้จักถนอมอาหารและแปรรูปผลผลิต
2. การนำอาหารและผลผลิตที่เกินความต้องการไปทำการถนอมอาหารและแปรรูป

3. โครงการปรับปรุงบ้านเรือนและตัดเย็บผ้า

กรมส่งเสริมการเกษตร (2529:8-9) ได้จัดทำโครงการนี้โดยรวมงานด้านเทคนิค เกษตรเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงสภาพบ้านเรือน ให้น่าอยู่อาศัย สะอาด ถูกสุขลักษณะและเป็นการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ให้เกิดกับสมาชิกในครอบครัวเกษตรกรด้วย

2. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในครอบครัว

3. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลักษณะ

โครงการนี้ได้กำหนดรูปแบบของบ้านเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างที่ดีไว้ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการดำเนินงานลักษณะหนึ่งของโครงการ รูปแบบที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ปลูกพืชผักที่ไว้รับประทานไว้รอบบริเวณเป็นรั้วบ้าน หรือทำรั้วในลักษณะที่พืชผักสามารถขึ้นได้

2. ปลูกผลไม้ในบริเวณบ้านไว้บริเวณ 2-3 ต้น หรือปลูกไว้จำหน่ายให้เต็มบริเวณบ้าน

3. ปลูกพืชสวนครัวที่เป็นประโยชน์ ในบริเวณบ้าน ได้แก่ พืชผักที่เป็นสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย และพืชที่เป็นเครื่องชูรส

4. ใช้พื้นที่ที่เหลืออยู่ เลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นอาหารโปรตีนเพื่อการบริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้ของครอบครัว

5. ทำการกอบปุ๋ยหมักไว้ให้กับพืชที่ปลูกในบริเวณบ้าน

จากวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงาน โครงการปรับปรุงบ้านเรือนและตัดเย็บผ้า นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

1. การทำความสะอาดและจัดแต่งบ้านเรือน ให้เป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ

2. การแนะนำให้ผู้อนุรักษ์ความสะอาดบ้าน

3. การนำวัสดุในท้องถิ่นมาทำประโยชน์ในบ้าน

4. การเลือกใช้เสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลักษณะงาน

5. การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยการตัดเย็บ

4. โครงการหัตถกรรมเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2529:10) ดำเนินโครงการนี้ เนื่องมาจากวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการส่งเสริมให้ครอบครัวเกษตรกร มีการทำอาชีพเสริม จากอาชีพหลักการเกษตร โดยมีวิธีการนำวัสดุในท้องถิ่นมาดัดแปลงใช้ทำหัตถกรรมเกษตร ให้เกิดประโยชน์

จากวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของโครงการทำหัตถกรรมเกษตรนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ดังนี้

1. ดัดแปลงทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
2. ตามแนะนำให้ผู้สนใจใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นทำหัตถกรรมเกษตร

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองวิจัยและประเมินผล กรมพัฒนาชุมชน (2524:24) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของกลุ่มสตรี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มสตรี ได้แก่ ความสามารถของคณะกรรมการการบริหารกลุ่ม กิจกรรมต่อเนื่อง ความสนับสนุนเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเงินทุนหมุนเวียน ความร่วมมือของสมาชิกกลุ่ม ความสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น และการตลาด

กองวิจัยและประเมินผลกรมพัฒนาชุมชน (2529:66-67) ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของสมาชิกขององค์กรสตรี ในการพัฒนาชนบท โดยศึกษาจากคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับรายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดต่อกับสมาชิกกลุ่ม การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน การที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน เป็นผู้นำระดับท้องถิ่นนั้น ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท แต่ปัจจัยด้านการได้รับการฝึกอบรม และความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และการดำเนินงานขององค์กรสตรีมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท และสมาชิกองค์กรสตรีในชนบท

พนารัตน์ พลายชุม (2534:29) ศึกษาทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่มีต่องานเกษตรกรรม ในตำบลท่าขนาน อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า แม่บ้านมีความสนใจ

และความต้องการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรได้ทำการสอน ตามลำดับมากขึ้น คือ อาหารโภชนาการ ถนอมอาหาร ประดิษฐ์วัสดุ และวิชาอนามัย ในครอบครัว ที่ทัศนคติของแม่บ้านที่มีต่อการส่งเสริมงานเคหกิจนั้น ส่วนใหญ่ คือไม่มีเวลาไปรับการฝึกอบรมงานเป็นประจำและไม่อาจนำความรู้ที่เรียนมาไปปรับใช้เป็นอย่างที่ได้ แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องความต้องการที่ส่วนน้อยที่แสดงความต้องการ ให้มีการฝึกอบรมความรู้วิชาการเกษตรเพิ่มขึ้นและต้องการให้มีการฝึกอบรมความรู้วิชาอาหารและโภชนาการ วิชาถนอมอาหาร และวิชาประดิษฐ์วัสดุให้ที่เนื้อหาน่าสนใจยิ่งขึ้น

สุรางค์รัตน์ กัญมาศ(2522:75-76) ศึกษาทัศนคติ (attitude) ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อการส่งเสริมเคหกิจเกษตร ในตำบลท่าข้าม ของอำเภอสามพราน ของจังหวัดนครปฐม พบว่า แม่บ้านเกษตรกรมีทัศนคติที่ปานกลางต่อการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตร แต่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเนื้อหาวิชาการและวิธีการส่งเสริม และมีทัศนคติที่ไม่ดีที่สุดต่อการติดตาม และประเมินผล โดยจะมีความสนใจต่อการส่งเสริมเคหกิจเกษตร เรื่องอาหารโภชนาการ การถนอมอาหาร หัตถกรรมเกษตร และการตัดเย็บผ้า ตามลำดับ และแม่บ้านเกษตรกรที่มีโอกาสเข้าร่วมงานกับส่วนรวมที่ต่างกันจะมีทัศนคติที่แตกต่างกันสำหรับปัญหาของแม่บ้านเกษตรกร คือการไม่มีเวลาว่างที่จะมาเข้ารับการฝึกอบรมการส่งเสริมงานเคหกิจเกษตรได้อย่างสม่ำเสมอ

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (POPULATION)

ประชากร คือ แม่บ้านเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวนทั้งหมด 1,421 ราย

กลุ่มตัวอย่าง (SAMPLE)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือแม่บ้านเกษตรกร ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 83 ราย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ตามลำดับต่อไปนี้

1. ทำการสุ่มตัวอย่างตำบล ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ซึ่งมีทั้งหมด 6 ตำบล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ตัวอย่าง ร้อยละ 50 ของจำนวนตำบลทั้งหมดซึ่งจะได้ตัวอย่างตำบลจำนวน 3 ตำบลได้แก่ ตำบลทะเลทรัพย์ ตำบลบางสน ตำบลสะพลี

2. จากนั้นก็ทำการศึกษาสุ่มตัวอย่างหมู่บ้านในแต่ละตำบล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ตัวอย่าง ร้อยละ 50 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดในแต่ละตำบล ซึ่งจะได้ตัวอย่างหมู่บ้านแต่ละตำบล ดังนี้ (ภาคผนวก หน้า47)

- ตำบลทะเลทรัพย์	จำนวน	3	หมู่บ้าน
- ตำบลบางสน	จำนวน	4	หมู่บ้าน
- ตำบลสะพลี	จำนวน	5	หมู่บ้าน

3. ในขั้นต่อไป ทำการคิดคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้ตัวอย่าง ร้อยละ 10 ของจำนวนสมาชิกในแต่ละตำบล ซึ่งจะได้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

ตำบล	จำนวนสมาชิกทั้งหมด (Population)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size 10 %)
1. ทะเลทรัพย์	240	24
2. บางสน	405	40
3. สะพลี	185	19
รวม	830	83

เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-ended Question) และคำถามปลายปิด (Closed Question) ข้อมูลที่จะทำการเก็บรวบรวมในครั้งนี้ โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมของแม่บ้านเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติของแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานเสริม และเจ้าหน้าที่เกษตร

เกษตร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของแม่บ้าน

เกษตรกร

การทดสอบเครื่องมือในการศึกษาคั้งนี้ ทำการทดสอบโดยคัดเลือกจำนวนแม่บ้านเกษตรกร ที่มีได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในคั้งนี้ จำนวน 10 ราย จากแม่บ้านเกษตรกรในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร แล้วนำแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไข และเก็บข้อมูลคั้งสุดท้าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ และประมวลผลการวิเคราะห์ มีคั้งต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) มีสูตรในการคำนวณค่าร้อยละ คั้งนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

ซึ่ง n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลคั้งทั้งหมด

2. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เป็นการรวบรวมข้อมูลคั้งละชุดของสมาชิกคั้งทั้งหมดหารด้วยสมาชิกที่ได้ทำการศึกษา ซึ่งคั้งนี้ทำให้ทราบค่าเฉลี่ยหรือค่ากลางของข้อมูลคั้งละชุด ซึ่ง มีสูตรในการคำนวณ คั้งนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum f_i x_i}{N}$$

ซึ่ง \bar{X} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

f_i = ความถี่ของชั้นที่ 1

x_i = จุดกึ่งกลางของช่วงข้อมูลคั้งละชั้น

N = จำนวนตัวอย่างคั้งทั้งหมด

Σ = ผลรวม

3. ค่าพิสัย (Rang) คือ ช่วงคะแนนสูงสุด ถึงคะแนนต่ำสุด ในแต่ละข้อมูลในแต่ละชุด ค่าพิสัยนี้ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบการกระจาย ถ้าคะแนนในแต่ละชุดจัดกระจายจนเห็นว่าควรจะต้องนำค่าพิสัยมาพิจารณาประกอบค่ากระจายอื่น ๆ

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร (ตารางที่ 2)

อายุ

จากการศึกษาพบว่าแม่บ้านเกษตรกรที่ทำการศึกษา มีอายุดำสุด 21 ปี อายุสูงสุด 78 ปี อายุเฉลี่ย 43 ปี แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 28.92 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี รองลงมา ร้อยละ 24.10 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี

ระดับการศึกษา

แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 83.35 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 10.84 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ความสามารถทางการศึกษา

แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 59.04 สามารถอ่านออกเขียนได้บ้าง รองลงมา ร้อยละ 38.55 สามารถอ่านและเขียนได้ดี

ศาสนา

แม่บ้านเกษตรกรนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด

จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษาพบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวของแม่บ้านเกษตรกรต่ำสุด 1 คน จำนวนสมาชิกสูงสุด 12 คน เฉลี่ย 4 คน ส่วนใหญ่คือร้อยละ 59.04 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คน รองลงมาคือร้อยละ 28.92 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1-3 คน

สมาชิกในครอบครัวที่เป็นชายต่ำสุด คือไม่มีเลย จำนวนสมาชิกที่เป็นชายสูงสุด 6 คน เฉลี่ย 2 คน ส่วนใหญ่คือร้อยละ 81.93 มีจำนวนสมาชิกที่เป็นชายอยู่ระหว่าง 1-3 คน รองลงมาคือร้อยละ 13.25 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นชายอยู่ระหว่าง 4-6 คน

อาชีพหลัก

แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 86.75 ประกอบอาชีพทำสวน รองลงมา คือร้อยละ 8.43 ประกอบอาชีพทำไร่

อาชีพรอง

แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 34.94 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือ ร้อยละ 26.51 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์

ที่ดินในครอบครอง

แม่บ้านเกษตรกรมีที่ดินในครอบครองเป็นของตนเองต่ำสุด 2ไร่และสูงสุด200ไร่ มีที่ดินในครอบครองเป็นของตนเองเฉลี่ย 29 ไร่ แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 46.99 มีที่ดินน้อยกว่า 20 ไร่ รองลงมาคือร้อยละ 40.96 มีที่ดินระหว่าง 20-49 ไร่

รายได้

จากการศึกษา พบว่า แม่บ้านเกษตรกรมีรายได้ต่ำสุด 10,000 บาท/ปีรายได้ สูงสุด 500,000 บาท/ปี รายได้เฉลี่ย 50,903 บาท/ปี แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 39.76 มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-40,000 บาท/ปี รองลงมา คือร้อยละ32.53 มีรายได้ น้อยกว่า 20,000 บาท/ปี

การเข้าร่วมกิจกรรม

จากการศึกษา พบว่าแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 61.45 เคยไปเข้าร่วมกิจกรรมนาน ๆ ครั้ง ประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี รองลงมาคือร้อยละ 19.28 เคยไปเข้าร่วม กิจกรรมบ่อยที่สุด 10-12 ครั้ง/ปี

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร

ข้อมูล	จำนวน (N=83)	ร้อยละ
<u>อายุ</u>		
21-29	14	16.87
30-39	24	28.92
40-49	20	24.10
50-59	15	18.07
60-69	7	8.43
70 ปีขึ้นไป	3	3.61
อายุต่ำสุด 21 ปี		
อายุสูงสุด 78 ปี		
อายุเฉลี่ย 43 ปี		
<u>ระดับทางการศึกษา</u>		
ไม่ได้เรียนเลย	1	1.20
ระดับประถมศึกษา	70	84.35
ระดับมัธยมศึกษา	9	10.84
ระดับอุดมศึกษา	3	3.61
<u>ความสามารถทางการศึกษา</u>		
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	2	2.41
อ่านออกเขียนไม่ได้	-	-
อ่านออกเขียนได้บ้าง	49	59.04
อ่านและเขียนได้ดี	32	38.55

ตารางที่ 2 (ต่อ)

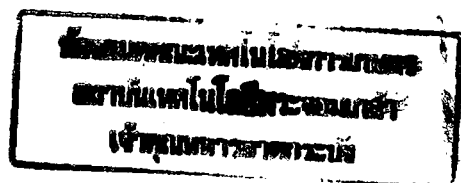
ข้อมูล	จำนวน (N=83)	ร้อยละ
<u>จำนวนสมาชิกในครอบครัว</u>		
1-3	24	28.29
4-6	49	54.04
7-9	8	9.64
10-12	2	2.10
จำนวนสมาชิกต่ำสุด 1 คน		
จำนวนสมาชิกสูงสุด 12 คน		
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4 คน		
<u>เพศชาย</u>		
ไม่มี	4	4.82
1-3	68	81.93
4-6	11	13.25
จำนวนสมาชิกเป็นชายต่ำสุด ไม่มีเลย		
จำนวนสมาชิกเป็นชายสูงสุด 6 คน		
จำนวนสมาชิกเป็นชายเฉลี่ย 2 คน		
<u>เพศหญิง</u>		
1-3	74	89.16
4-6	9	10.84
จำนวนสมาชิกเป็นหญิงต่ำสุด 1 คน		
จำนวนสมาชิกเป็นหญิงสูงสุด 6 คน		
จำนวนสมาชิกเป็นหญิงเฉลี่ย 2 คน		

14341

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=83)	ร้อยละ
<u>อาชีพหลัก</u>		
ทำนา	2	2.41
ทำไร่	7	8.43
ทำสวน	72	86.75
อื่น ๆ ระบุ .. ประมง	2	2.41
<u>อาชีพรอง</u>		
ไม่มีอาชีพรอง		
ทำนา	4	4.82
ทำสวนผัก และผลไม้	2	2.41
ทำไร่	2	2.41
เลี้ยงสัตว์	22	26.51
ค้าขาย	15	18.07
รับจ้าง	29	34.96
อื่น ๆ ระบุ .. ประมง	3	3.61
<u>ที่ดินในครอบครอง</u>		
น้อยกว่า 20	39	46.99
20-49	34	40.96
50-79	5	6.03
89-109	3	3.61
มากกว่า 109	2	2.41

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=83)	ร้อยละ
ที่ดินในครอบครองต่ำสุด 2 ไร่		
ที่ดินในครอบครองสูงสุด 200 ไร่		
ที่ดินในครอบครองเฉลี่ย 29 ไร่		
<u>รายได้</u>		
น้อยกว่า 20,000	27	32.53
20,001-40,000	33	39.76
40,001-60,000	8	9.64
60,001-80,000	3	3.61
80,001-100,000	5	6.02
100,001-300,000	6	7.23
300,001 ขึ้นไป	1	1.21
รายได้ต่ำสุด 10,000 บาท/ปี		
รายได้สูงสุด 500,000 บาท/ปี *		
รายได้เฉลี่ย 50,903 บาท/ปี **		
<u>การเข้าร่วมกิจกรรม</u>		
ไม่เคยไปเลย	1	1.20
เคยไปนาน ๆ ครั้งประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี	51	61.45
เคยไปปานกลางประมาณ 4-6 ครั้ง/ปี	9	10.84
เคยไปบ่อย ๆ ประมาณ 7-8 ครั้ง/ปี	6	7.23
เคยไปบ่อยที่สุด ประมาณ 10-12 ครั้ง/ปี	16	19.28

หมายเหตุ * มีเพียง 1 รายเท่านั้น

** ค่ามัธยฐาน

ตอนที่ 2 ทิศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร

ผลการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับทิศนคติของแม่บ้านเกษตรกร มีดังนี้

ทิศนคติต่อความสนใจและความต้องการเรียนวิชาที่สอน ปรากฏว่าแม่บ้านเกษตรกร มีทิศนคติที่มากค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.73 (ตารางที่ 3) เนื่องจากมีความต้องการ ที่จะให้การจัดการอบรม และได้เข้าร่วมกับการอบรม

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีความต้องการเรียนวิชาที่สอน

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย
การจัดอบรม	2.76
การเข้ารับการอบรม	2.71
ค่าเฉลี่ย	2.73

1. ทิศนคติที่มีต่อลักษณะดำเนินงานเคหกิจเกษตร ได้ศึกษาทิศนคติของแม่บ้านเกษตรกรตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 ทิศนคติที่มีต่อเนื้อหาวิชาปรากฏว่าแม่บ้านเกษตรกรมีทิศนคติที่ดีมาก ต่อเนื้อหาวิชาการค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 (ตารางที่ 4) เนื่องจากเนื้อหาวิชาที่เจ้าหน้าที่ได้นำส่งเสริมมีรายละเอียดในเนื้อหาวิชาที่แม่บ้านพอใจและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ดี

ตารางที่ 4 ทิศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานในด้านเนื้อหาวิชาการ

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เนื้อหาวิชาที่เรียนแต่ละครั้งมี				
รายละเอียดมากน้อย	49	31	3	2.55
2. ท่านพอใจในรายละเอียดของ				
เนื้อหาวิชามากน้อย	52	30	1	2.61
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้				
ประโยชน์มากน้อย	46	33	4	2.51
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.56

1.2 ทิศนคติต่อวิชาการส่งเสริม ปรากฏว่า แม่บ้านมีทิศนคติที่ดีมาก ต่อวิชาการส่งเสริมค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.39 (ตารางที่ 5) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีการบรรยายประมาณการแสดงวิธีทำและให้ปฏิบัติทดลองด้วยตนเอง และเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมมาส่งเสริม

ตารางที่ 5 **ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตรในด้าน
เนื้อหาวิชาการส่งเสริม**

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่ใช้การบรรยายประกอบการ แสดงวิธีทำ และให้ท่านปฏิบัติทดลอง ด้วยตนเองขณะมากน้อย	36	37	10	2.31
2. เจ้าหน้าที่เลือกเรื่องที่จะมาส่งเสริม กับสภาพแวดล้อมมากน้อย	43	36	4	2.47
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.39

1.3 ทัศนคติต่อการใช้อุปกรณ์การสอน ปรากฏว่า แม่บ้านมีทัศนคติที่ดีมากต่อการ
ใช้อุปกรณ์การสอนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 (ตารางที่ 6) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้ใช้อุปกรณ์การสอน
ที่น่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและได้นำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ตารางที่ 6

ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตร
ในด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. อุปกรณ์การสอนที่ใช้น่าสนใจมากน้อย	39	31	13	2.31
2. อุปกรณ์การสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหา วิชาการมากน้อย	46	30	7	2.47
3. เจ้าหน้าที่นำเอาวัสดุที่สามารถหาได้ ในท้องถิ่นและเหมาะสมกับสภาพ แวดล้อมมาใช้สอนมากน้อย	38	31	14	2.49
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.36

1.4 ทัศนคติต่อการติดตามผล ปรากฏว่า แม่บ้านมีทัศนคติที่ปานกลางต่อการติดตามผลค่าเฉลี่ย 2.30 (ตารางที่ 7) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์รัตน์ กัญมาศ (บทที่ 2 : หน้า 12) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีการติดตามผลเพื่อคู่มือผลงาน และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็จะให้ความช่วยเหลือแก้ไข ไม่ทั่วถึงมีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ได้ทำการติดตามอย่างดี

ตารางที่ 7 **ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตรในด้าน
การติดตามผล**

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. ภายหลังจากให้ความรู้แล้ว เจ้าหน้าที่ติดตาม เพื่อดูผลงานที่ส่งมอบไปมาน้อย	34	25	24	2.12
2. เมื่อมีปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องที่จะนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ เกี่ยวกับปัญหามาน้อย	40	27	16	2.29
3. เจ้าหน้าที่ให้การฝึกอบรมตามความต้องการ มาน้อย	48	28	7	2.49
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.30

2. ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคหกิจเกษตร ซึ่งได้แบ่งเป็นรายละเอียดดังนี้คือ

2.1 ทัศนคติต่อลักษณะการพูด ปรากฏว่า แม่บ้านเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีมากต่อ
ลักษณะการพูดของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78(ตารางที่ 8) เพราะเจ้าหน้าที่พูดชัดเจน
ทำให้เข้าใจง่าย

ตารางที่ 8 ทศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตร ในด้าน
ลักษณะการพูด

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ในการพูด				
ไม่ใช้ศัพท์เทคนิคมากเกินไป	66	15	24	2.77
2. เจ้าหน้าที่พูดชัดเจน ทำให้เกิดความ				
เข้าใจในเนื้อหา	64	19	-	2.77
3. เจ้าหน้าที่ใช้วิธีการพูดชวนให้เกิด				
ความสนใจในเนื้อหาและน่าเชื่อถือ	66	17	-	2.79
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.78

2.2 ทศนคติต่อท่าทางและการวางตัว ปรากฏว่าแม่บ้านเกษตรกร มีทศนคติที่ดีมากในท่าทางและการวางตัวของเจ้าหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 (ตารางที่ 9) เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความเป็นมิตร มีความเชื่อมั่น ไม่แสดงความลำเอียงมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และรับผิดชอบงานอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 9 ทักษะคิดของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตร ในด้าน
ทำทาง และการวางตัว

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่ที่มีความเป็นมิตรและมีเมตตา				
ต่อท่าน	69	14	-	2.83
2. เจ้าหน้าที่ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองใน				
การให้ความรู้	55	28	-	2.66
3. เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการ				
ทำงาน	45	32	6	2.47
4. เจ้าหน้าที่ที่วางตัวเป็นกันเองไม่วาง				
อำนาจ	67	15	1	2.79
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.69

2.3 ทักษะคิดต่อการแต่งกาย ปรากฏว่า แม่บ้านเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีมากต่อการ
แต่งกายของเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 (ตารางที่ 10) เนื่องจาก
เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพ ทันสมัย เหมาะสมกับการทำงาน

ตารางที่ 10 ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเกษตรในด้านการแต่งกาย

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	74	9	-	2.89
2. เจ้าหน้าที่แต่งกายเหมาะสมกับการทำงาน	78	5	-	2.94
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.69

2.4 ทัศนคติต่อความสามารถในการให้ความรู้และแก้ไขปัญหา ปรากฏว่าแม่บ้านมีทัศนคติที่ดีมากต่อเรื่องนี้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 (ตารางที่ 11) เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความสามารถในการถ่ายทอดสาริตได้ดี ตอบปัญหาต่าง ๆ ได้ อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจนพยายามหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันห้วงที่

ตารางที่ 11 ทศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตร ใน
 ความสามารถ ในด้านการใช้ความรู้และการแก้ปัญหา

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่มีความรู้ในเนื้อหาที่สอน อย่างแท้จริง	58	24	1	2.69
2. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการ การแสดงการสาธิตได้ดี	61	21	1	2.72
3. เจ้าหน้าที่พยายามแสวงหาความรู้ ใหม่ ๆ มาใช้ในการให้ความรู้	42	31	10	2.39
4. เจ้าหน้าที่มีความคิดริเริ่มรู้จักดัดแปลง สิ่งที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์	41	30	12	2.35
5. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที่	41	30	12	2.35
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.50

2.5 ทศนคติต่อการมีมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏว่า แม่บ้านเกษตรกร มีทศนคติที่ดีมาก ต่อเจ้าหน้าที่ ในเรื่องนี้โดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 (ตารางที่ 12) เนื่องจากเจ้าหน้าที่สนใจ เกี่ยวกับสุขภาพ และความเป็นอยู่ให้โอกาสปรึกษาปัญหาต่าง ๆ และช่วยแก้ไขปัญหามา รวมทั้งคอย ช่วยใจกำลังใจ และสนับสนุนงานที่ทำอยู่

ตารางที่ 12 ทศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตรกรใน ด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ค่าเฉลี่ย
1. เจ้าหน้าที่ให้โอกาสท่านปรึกษาปัญหาต่าง ๆ และช่วยแก้ไขปัญหามา	54	24	5	2.59
2. เจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือใจกำลังใจ และสนับสนุนงานที่ทำอยู่	44	30	9	2.42
3. เจ้าหน้าที่ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน	55	24	4	2.61
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด				2.54

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แม่บ้านมีทศนคติที่ดีมากต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรกรเนื่องจากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 (ตารางที่ 13)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทั้งหมด ของแม่บ้านเกษตรกร ต่อการส่งเสริมงานเคหกิจเกษตรกร ปรากฏว่า แม่บ้านมีทศนคติที่ดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย
ลักษณะการพูด	2.78
ท่าทางและการวางตัว	2.69
การแต่งกาย	2.92
ความสามารถในการให้ความรู้และแก้ปัญหา	2.50
มนุษยสัมพันธ์	2.54
ค่าเฉลี่ย	2.68

ตารางที่ 14 **ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร**

ข้อมูล	ค่าเฉลี่ย
<u>ลักษณะการดำเนินงาน</u>	
การใช้อุปกรณ์การสอน	2.56
เนื้อหาวิชา	2.39
วิธีการส่งเสริม	2.36
การติดตามผล	2.30
<u>เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร</u>	
ลักษณะการพูด	2.78
ท่าทางและการวางตัว	2.69
การแต่งกาย	2.92
ความสามารถในการให้ความรู้และแก้ไขปัญหา	2.50
มนุษยสัมพันธ์	2.54
ค่าเฉลี่ย	2.34

ตอนที่ 3 ปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของแม่บ้านเกษตรกร ที่เกี่ยวข้องกับ
งานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ปัญหาของแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

จากการศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ของแม่บ้านเกษตรกร ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมงาน
เคหกิจเกษตรพบว่า (ตารางที่ 15)

แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือร้อยละ 39.75 มีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีเวลาไปรับการ
ฝึกอบรมเป็นประจำเพราะต้องรับผิดชอบงานบ้าน หรืองานอาชีพ และรองลงมา คือร้อยละ 18.07
มีปัญหเกี่ยวกับไม่อาจนำความรู้ที่เรียนไป มาปรับใช้ให้เป็นอาชีพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
สุรางค์รัตน์ กัญมาศ และงานวิจัยของพนารัตน์ หลายชุม (บทที่ 2 :หน้า 12, 13)

ตารางที่ 15 ปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ข้อมูล	จำนวน (N=83)	ร้อยละ
ไม่มีเวลาไปรับการฝึกอบรมเป็น ประจำต้องรับผิดชอบงานอาชีพ หรืองานบ้าน	33	39.75
ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนไป มาใช้เป็นอาชีพ	15	18.07
มาเรียนไม่ค่อยทันเวลา	8	9.63
หาคัดลาคือจะขายผลิตภัณฑ์ที่ทำไม่ได้ สิ่งที่สอนไปยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร	7	8.44
ทำให้ไม่อยากจะไปรับการฝึกอบรม	7	8.44
สมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีการแบ่งพรรคแบ่ง พวกบรรยากาศในกลุ่มไม่ดีเท่าที่ควร		
ทำให้ไม่อยากจะไปรับการฝึกอบรม	7	8.44
เรื่องที่เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรสอน เป็นเรื่องที่รู้อยู่แล้วจึงไม่อยากจะไป รับการฝึกอบรม	6	7.23
รวม	83	100

ความต้องการของแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

จากการศึกษาถึงความต้องการของแม่บ้านเกษตรกร ที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร พบว่า (ตารางที่ 16) แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่คือร้อยละ 48.19 ไม่แสดงความคิดเห็นว่าต้องการอะไรเลย และรองลงมา คือร้อยละ 12.05 มีความต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนาวรัตน์ พลายชุม (บทที่ 2 : หน้า 12)

ตารางที่ 16 ความต้องการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมงานเคหกิจเกษตร

ข้อมูล	จำนวน (N=83)	ร้อยละ
ไม่มีความคิดเห็น	40	48.19
ต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับ		
ความรู้ด้านเกษตรมากขึ้น	17	20.48
ต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับ		
วิชาการต่าง ๆ ให้มีเนื้อหาที่น่าสนใจ		
มากขึ้น	10	12.05
ต้องการให้เลื่อนเวลาในการฝึกอบรม		
ช้ากว่าเดิมเพื่อที่จะได้มาเรียนทัน	6	7.24
ต้องการให้มีตลาดที่จะขายผลผลิตที่ได้		
จากการนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ให้เกิด		
ประโยชน์	5	6.02
ต้องการให้คณะกรรมการกลุ่ม		
แม่บ้านและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร		
หาวิธีการที่จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มมี		
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่แบ่งพรรค		
แบ่งพวก	5	6.02
รวม	83	100

ข้อเสนอแนะของแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

จากการศึกษาถึงข้อเสนอแนะของแม่บ้านเกษตรกร ที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร พบว่า (ตารางที่ 17) แม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 60.24 ไม่แสดงข้อเสนอแนะใด ๆ เลย รองลงมา ร้อยละ 24.25 เสนอแนะว่าควรมีการหาตลาดจำหน่ายผลผลิตให้

ตารางที่ 17 ข้อเสนอแนะของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ข้อมูล	จำนวน(N=83)	ร้อยละ
ไม่แสดงข้อเสนอแนะ	50	60.24
ควรมีการหาตลาดจำหน่ายผลผลิตให้	20	24.10
สมาชิกควรมีความสามัคคีและสัมพันธ์ที่ดีกันในกลุ่ม	13	15.66
รวม	83	100

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัย ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่อ งานส่งเสริมเคหกิจเกษตร ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ สภาพ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร ทัศนคติของแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานและ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคหกิจเกษตร และปัญหาความต้องการ รวมทั้งข้อเสนอแนะของแม่บ้าน เกษตรกร

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาพบว่า แม่บ้านเกษตรกรมีช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี และมีอายุ เฉลี่ย 43 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ความสามารถทางการศึกษา สามารถอ่านออกเขียน ได้บ้าง นับถือศาสนาพุทธ จำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คน โดยมีสมาชิกที่เป็น ชาย อยู่ระหว่าง 1-3 คน และมีสมาชิกที่เป็นหญิงอยู่ระหว่าง 1-3 คน อาชีพหลักคือทำสวนมี ที่ดินในครอบครัวเฉลี่ย 29 ไร่ โดยมีลักษณะการถือครองเป็นของตนเองทั้งหมด โดยมีรายได้ เฉลี่ย 50,903 บาท/ปี เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 1-3 ครั้ง/ปี

ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

จากการศึกษาได้แยกเป็น 2 ด้าน พบว่า

1. ทัศนคติต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตรแม่บ้านมีทัศนคติที่ดีมาก ต่อเนื้อหา วิชาการ ต่อวิชาการส่งเสริม และการใช้อุปกรณ์การส่งเสริม และมีทัศนคติที่ดีปานกลางต่อการ ติดตามผล

2. ทิศนคติต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร แม่บ้านที่มีทัศนคติที่ดีมาก ต่อเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรในเรื่อง ลักษณะการพูด ท่าทางและการวางตัว การแต่งกาย ความสามารถในการให้ความรู้ และแก้ปัญหา และต่อการมีมนุษยสัมพันธ์

ปัญหา

ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านเกษตรกรมีปัญหาด้านสมาชิก คือ สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มและสมาชิกขาดกิจกรรมกลุ่ม ไม่ให้ความร่วมมือ ปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรม แม่บ้านเกษตรกรไม่มีการเข้าร่วมกับสมาชิกทำกิจกรรมส่วนปัญหาด้านอื่น คือ ปัญหาด้านการตลาด และการจำหน่ายผลผลิต

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา ทำให้ทราบถึงทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตร ที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตรผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรควรมีการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไปรวมทั้งศึกษาปัญหาหรือความต้องการของแม่บ้านที่แท้จริง ก่อนที่จะทำการส่งเสริม
2. การจัดเตรียมเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่สอน ให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของแม่บ้านเรื่องที่จะสอน ควรให้สอดคล้องกับอาชีพที่แม่บ้านเกษตร จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้แม่บ้านเกิดความกระตือรือร้น ที่จะมารับการฝึกอบรมมากขึ้น นอกจากนั้นควรสอนวิชาที่แม่บ้านเกษตรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว
3. ในด้านวิธีการส่งเสริมเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรควรจัดชั้นเรียนให้เหมาะสม เพื่อแม่บ้านเกษตรกรที่มารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้โดยทั่วถึงกัน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตรควรดำเนินการสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อให้เข้าถึงสมาชิกมากขึ้นและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนสมาชิกด้วยกัน เช่น การเยี่ยมเยียนบ้านสมาชิกโดยทั่วถึงกัน การศึกษานอกสถานที่ สันทนาการ และหารายได้เข้ากลุ่ม เป็นต้น

4. ควรมีการประชาสัมพันธ์ดี ในการดึงคู่มือให้แม่บ้านเกษตรกรสะดวกเวลา มารับ
การฝึกอบรมด้วยตนเองอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์
ครอบครัวและการประกอบอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

การส่งเสริมการเกษตร. 2521. คู่มือดำเนินการส่งเสริมเคหกิจเกษตร. กรุงเทพฯ :

กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร.

. 2528. การส่งเสริมเคหกิจเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร.

กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. หน้า 1

. 2529. การส่งเสริมเคหกิจเกษตร. กรุงเทพฯ : กองเกษตร

สัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร. หน้า 1-10

กองพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2532. รายงานการสัมมนาเรื่องแผนการปฏิบัติงาน

พัฒนาสตรี. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 4

กองวิจัยและประเมินผล. 2521. รายงานการสำรวจภาวะปัญหาและความต้องการของสตรี

ในชนบทตามโครงสร้างการปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสตรีของกรมพัฒนา

ชุมชนกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2521. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาชุมชน. หน้า 24,

66-67

นำชัย ทนผล. 2532. การวางแผนและการประเมินผลโครงการส่งเสริมการเกษตร.

ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่ :

โรงพิมพ์ข้างเมื่อกคอมพิวเตอร์กราฟฟิก (เชียงใหม่).

พนารัตน์ พลายชุม. 2534. ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ในตำบลท่าขนาน อำเภอเข็ญรีใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: ปัญหาพิเศษ

ชั้นปริญญาตรี ทางพัฒนาการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง. หน้า 29

ไพบูลย์ ช่างเรียน. 2529. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพรววิทยา.

หน้า 50

สุรางรัตน์ กัญมาศ. 2532. ศึกษาทัศนคติ (attitude) ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องาน

ส่งเสริมเคหกิจเกษตร ในตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.

กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 75-76

Cruze, W.W. 1942. Education psychology. New York : The Royal Pross co.

(p.928)

Hilgard, Ernest R. 1962. Internation to Psychology. New York: Harcoust,

Bnav and Wosld, ine. (p.564)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

สภาพทั่วไป

ประวัติอำเภอปะทิว

เมืองปะทิวเป็นเมืองจัตวาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ขึ้นตรงกับเมืองชุมพร โดยมีพระปะทิวเป็นเจ้าเมืองในสมัยกรุงธนบุรี พระเจ้าตากสินยกทัพไปปราบ ก๊กเจ้าพระยา นครศรีธรรมราช ผ่านเมืองปะทิวและได้มีราชบุตรเข้าร่วมกองทัพของพระเจ้าตากสินด้วยสันนิษฐานว่า เมืองปะทิวเดิมตั้งอยู่ที่บ้านหน้าค่าย(บ้านทุ่งมหา)หมู่ที่ 1 ตำบลปากคลองอำเภอปะทิว เพราะมีร่องรอยประวัติศาสตร์หลงเหลืออยู่คือ เสาหลักเมือง และวัดประจำเมืองคือวัดหน้าค่าย

ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น ร.ศ. 116 กำหนดให้เมืองปะทิวมีฐานะเป็นอำเภอ ขึ้นกับจังหวัดชุมพร และได้มีการสร้างที่ว่าการอำเภอปะทิวขึ้น ที่บ้านโคก(บ้านท่าเสม็ด) หมู่ที่ 5 ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิวจังหวัดชุมพร และในปีพ.ศ. 2440 หลวงพรหมสุภา ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นนายอำเภอปะทิวมาตั้งที่บ้านหน้าค่าย หมู่ที่ 1 ตำบลปากคลอง แต่ยังไม่ทำการก่อสร้างไม่เสร็จถูกพายุพัดที่ว่าการอำเภอพัง จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอปะทิวมาตั้งที่บ้านท่ากรวย(ใกล้สะพานเหล็กไฟ)ตำบลบางสน และในปี พ.ศ. 2472 ที่ว่าการอำเภอปะทิวถูกพายุพัดพังอีกครั้งหนึ่ง จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมายังที่บ้านดอนตาเถร หมู่ที่ 7 ตำบลบางสน อำเภอปะทิวและได้ใช้มาจนถึง พ.ศ. 2533 อาคารเกิดชำรุดมากจึงได้รับงบประมาณสำหรับการก่อสร้าง ที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ขึ้น และใช้มาจนถึงวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ได้เกิดพายุเกย์ขึ้นโดยมีอำเภอปะทิวเป็นศูนย์กลางของพายุซึ่งมีความเร็วประมาณ 130 กิโลเมตร/ชั่วโมงทำให้ที่ว่าการอำเภอ และสถานที่ราชการต่าง ๆ วัด และบ้านเรือนราษฎร เรือประมงสัตว์เลี้ยง ได้รับความเสียหายอย่างหนักเป็นประวัติการณ์ พื้นที่ทำการเกษตร ได้รับความเสียหาย 100% ราษฎรได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก ต่อมาฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีอยู่ในขณะนั้น ได้จัดสรรงบประมาณช่วยเหลือราษฎร ทั้งด้านที่อยู่อาศัยและจ่ายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ช่วยเหลือทดแทนของเดิมที่ได้รับความเสียหายรวมทั้งสร้างและซ่อมอาคารสถานที่ราชการ รวมทั้งที่ว่าการอำเภอปะทิวซึ่งใช้งานมาจนถึงปัจจุบัน

สถานที่ตั้ง อาณาเขตและการปกครอง

1. อำเภอปะทิวเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของตัวจังหวัด ทว่าการอำเภอตั้งอยู่ หมู่ที่ 7 ตำบลบางสน อำเภอปะทิว ประกอบด้วยเกาะในความปกครอง จำนวน 10 เกาะ มีพื้นที่ทั้งหมด 773 ตารางกิโลเมตร หรือ 783,125 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ ประมาณ 483 กิโลเมตร และทางรถไฟ ประมาณ 438 กิโลเมตร มีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดและอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเมืองชุมพร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

การแบ่งเขตการปกครอง อำเภอปะทิวแบ่งการปกครองตามลักษณะการบริหาร

ราชการแผ่นดิน ในส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การบริหารงานในส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 6 ตำบล 54 หมู่บ้าน ดังนี้

- ตำบลดอนยาง มี 12 หมู่บ้าน
- ตำบลปากคลอง มี 6 หมู่บ้าน
- ตำบลชุมโค มี 12 หมู่บ้าน
- ตำบลบางสน มี 8 หมู่บ้าน
- ตำบลทะเลทรัพย์ มี 6 หมู่บ้าน
- ตำบลสะพลี มี 10 หมู่บ้าน

2. การบริหารส่วนท้องถิ่น มีสุขาภิบาล 3 แห่ง ดังนี้

- สุขาภิบาลมาบอำมฤต หมู่ที่ 1 ตำบลดอนยาง
- สุขาภิบาลปะทิว หมู่ที่ 7 ตำบลบางสน
- สุขาภิบาลสะพลี หมู่ที่ 5 ตำบลสะพลี

3. การคมนาคม เส้นทางคมนาคมของอำเภอปะทิวที่สำคัญ มีดังนี้

ก. ทางรถไฟ รถไฟสายใต้ ผ่านอำเภอปะทิว 6 สถานีด้วยกัน ได้แก่สถานีสะพาน (ต.สะพาน) สถานีคอกม้า (ต.บางสน) สถานีปะทิว (ต.บางสน) สถานีคลองวังช้าง (ต.ชุมโค) สถานีมาบอำมฤต (ต.คอนยาง) สถานีไชยราช (ต.คอนยาง) ซึ่ง ระยะทางจากสถานีปะทิว ถึงกรุงเทพฯ ประมาณ 485 กิโลเมตร และจากสถานีปะทิว ถึงอำเภอเมืองชุมพร ระยะทาง ประมาณ 30 กิโลเมตร

ข. ทางหลวงจังหวัด เป็นเส้นทางสำคัญที่ใช้ติดต่อทั้งภายในและภายนอกที่สำคัญ มีดังนี้

- ถนนสายปะทิว-เพชรเกษม เป็นถนนลาดยางยาวประมาณ 17 กม. ผ่านตำบลทะเลทรัพย์ ตำบลบางสน

- ถนนสายชุมพร-เพชรเกษม เป็นถนนลาดยางตัดเลียบชายฝั่งทะเล ผ่านอำเภอปะทิวในเขตตำบลสะพานเป็นระยะทางประมาณ 13 กม.

- ถนนสายทุ่งมหา-เพชรเกษม เป็นถนนลาดยางผ่านตำบลปากคลอง ตำบลคอนยาง ระยะทางประมาณ 23 กิโลเมตร

- ถนนสายตันมะขาม-อำเภอปะทิว เป็นถนนลูกรังลาดยางเพียงบางตอน ผ่านตำบลสะพาน ตำบลบางสน ระยะทางประมาณ 14 กม.

- ถนนสายอำเภอปะทิว-ทุ่งมหา เป็นถนนลูกรังลาดยางเป็นบางตอน ผ่านตำบลบางสน ตำบลชุมโค ตำบลปากคลอง ระยะทางประมาณ 28 กิโลเมตร

ค. ถนนลูกรัง เป็นถนนที่ใช้ติดต่อกันระหว่างหมู่บ้าน ภายในอำเภอมีจำนวนทั้งสิ้น 138 สาย ซึ่งเป็นถนนที่ไม่ค่อยได้มาตรฐาน การสัญจรไปมาไม่ค่อยสะดวกในฤดูฝน

4. การติดตั้งบ้านเรือน การตั้งบ้านเรือน ของประชากรเขตอำเภอปะทิว จะมีอยู่ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. ตั้งอยู่ในรูปกลุ่มชุมชน เช่น บริเวณตลาด และบริเวณปากแม่น้ำ อาชีพหลัก คือ ค้าขาย และทำการประมง ได้แก่ เขตสุขาภิบาลปะทิว สุขาภิบาลมาบอำมฤต สุขาภิบาลสะพาน และบ้านทุ่งมหา หมู่ที่ 1 ตำบลปากคลอง

2. ตั้งอยู่แบบกระจุกกระจาย ตามขนาดของพื้นที่ถือครอง ทำการเกษตรอาชีพหลักคือ ประกอบอาชีพการเกษตร
3. ตั้งอยู่ใกล้เส้นทางคมนาคม นอกจากประกอบอาชีพการเกษตรแล้ว อาจมีการขายของชำ เล็ก ๆ น้อย ๆ ควบคู่กันไปด้วย

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอปะทิว ตั้งอยู่ในระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 1-350 เมตรลักษณะภูมิประเทศจะแบ่งที่เนินสูงหรือภูเขาทางทิศตะวันตกและเอียงลาดลงสู่ทะเล ทางทิศตะวันออก มีที่ราบแคบ ๆ ระหว่างภูเขากับทะเลหรือที่ราบระหว่างหุบเขา ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีลำคลองสั้น ๆ หลายสายไหลจากภูเขาสูง ซึ่งเป็นต้นน้ำทางทิศตะวันตกไหลลงสู่ทะเลทางทิศตะวันออกน้ำจะไหลเขียวในฤดูฝนและแห้งขอดในฤดูแล้งนอกจากนั้นอำเภอปะทิวยังมีหาดทรายยาวเกือบ 80 กิโลเมตร มีเกาะหลายเกาะ และปะการังที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยว

การประกอบอาชีพของเกษตรกร

1. อาชีพหลัก ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอปะทิว ประกอบอาชีพการเกษตร ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ และปลูกพืชผัก
2. อาชีพรองนอกจากประกอบอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักแล้ว ประชากรของอำเภอปะทิว ประมาณร้อยละ 12 ยังมีอาชีพอื่นเป็นอาชีพรองด้วย เช่น อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 7 อาชีพรับราชการ ร้อยละ 3 และอาชีพอิสระ เช่น ค้าขาย ทำประมง เลี้ยงสัตว์ร้อยละ 2

การปกครองและประชากรของอำเภอ

1. ศาสนา ผลการสำรวจพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอปะทิว นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ มีจำนวนวัดทั้งสิ้น 18 วัด ที่พักสงฆ์ 21 แห่ง มัสยิด 1 แห่ง และโบสถ์คริสต์ 1 แห่ง
2. สาธารณสุข อำเภอปะทิว มีเขตสถานบริการด้านสาธารณสุข ดังนี้
 - โรงพยาบาลประจำอำเภอ 1 แห่ง ขนาด 30 เตียง แพทย์ 3 คน พยาบาล

- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล 11 แห่ง มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 39 คน

ด้านคุณภาพชีวิต

- มีส่วนถูกสุขลักษณะ 60%
- น้ำสะอาดสำหรับบริโภค ขณะนี้ราษฎรประสบปัญหาขาดแคลนน้ำบริโภคและอุปโภค เนื่องจากแหล่งน้ำใต้ดินไม่เพียงพอ และภาชนะเก็บน้ำฝนไม่เพียงพอ ซึ่งราษฎรที่ขาดแคลนน้ำสะอาดประมาณ 3,259 คนหรือ 48.55%

ด้านโภชนาการ

- การขาดสารอาหารในเด็กมีเด็กอายุ 0-5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 2,731 คน ขาดสารอาหารระดับ 1 จำนวน 208 คน หรือ 7.691% ขาดสารอาหารระดับ 2 จำนวน 28 คน หรือ 1.02% แต่ไม่มีเด็กขาดสารอาหารระดับ 3

- โรคที่พบบ่อยมากในเด็กแรกเกิดถึงอายุ 14 ปี คือ
 - โรคอุจจาระร่วง
 - ปากและฟัน
 - หัด
- โรคที่พบบ่อยมากในผู้ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปี ขึ้นไป คือ
 - มาลาเรีย
 - ปากและฟัน
 - บิด
 - นิว
 - ผิวหนัง
 - การวางแผนครอบครัว

ปัจจุบัน การวางแผนครอบครัว จะมีบทบาทมากขึ้น จะเห็นได้ว่า ครอบครัวปัจจุบัน ประมาณ 75% มีลูกไม่เกิน 3 คน

อุตสาหกรรม

อำเภอปะทิวมีการประกอบอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปจากผลผลิตการเกษตร ดังนี้

- โรงงานยางแผ่นรมควัน 2 โรง
- โรงงานผลิตน้ำยางข้น 2 โรง
- โรงเลื่อยจักร 1 โรง
- โรงสีข้าว 15 โรง
- โรงโม่หิน 1 โรง
- โรงงานฟอกหนังสัตว์ 1 โรง

แรงงาน

แรงงาน และการเคลื่อนย้ายแรงงาน จากจำนวนประชากรของอำเภอปะทิว พบว่าร้อยละ 60 เป็นแรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน รองลงมาเป็นแรงงานจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่หลังจากเกิดวิกฤตภัยแล้งแล้ว ขาดแคลนแรงงานเนื่องจากคนงานอพยพกลับภูมิลำเนาเดิม ยังเหลืออยู่เป็นบางส่วน ฉะนั้นแรงงานในภาคเกษตรส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้างในท้องถิ่น สำหรับอัตราค่าจ้างภาคเกษตร อยู่ระหว่าง 60-100 บาท/วันและค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรอัตราวันละ 70-150 บาท

การศึกษา

การศึกษา แบ่งออกทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เมื่อเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ โรงเรียนทั้งหมดถูกพายุพัดเสียหายต้องสร้างใหม่เกือบทั้งหมด มีโรงเรียนเพียงบางส่วนเท่านั้น ที่สามารถซ่อมได้

การศึกษาในระบบโรงเรียน

ในปี 2534 อำเภอปะทิว มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 34 โรงเรียน ในจำนวนนี้ ได้เปิดสอนระดับก่อนประถมถึง 16 โรงเรียน และมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เปิดสอน ระดับมัธยมต้น รวม 3 แห่ง คือ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 76 โรงเรียนบ้านบางแหวน โรงเรียน

ไทยรัฐวิทยา 78 สำหรับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 3 แห่งและยังมีโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษาเปิดใหม่อีก 1 แห่ง คือ โรงเรียนชุมพรปัญญากุล สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสมองอีกด้วย

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

มีห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ 23 แห่ง ส่งเสริมอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น 4 แห่ง กลุ่มสนใจ 9 ห้อง การศึกษาเบ็ดเสร็จ 2 ห้อง นักเรียน 160 คน

สาธารณูปโภค

- เส้นทางคมนาคม ถนนในอำเภอปะทิวมีทั้งสิ้น 158 สายเป็นถนนลาดยางจำนวน 5 สาย ระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตร นอกจากรoad เป็นถนนที่ใช้ติดต่อคมนาคมระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอปะทิว ซึ่งเป็นถนนลูกรัง การสัญจรไปมาไม่สะดวกในฤดูฝน

- การไฟฟ้า ระบบไฟฟ้ายังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ กล่าวคือ ยังมีหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ทั้งหมู่บ้านถึง 6 หมู่บ้าน และในหมู่บ้านที่มีกระแสไฟฟ้าเข้าถึงแล้วแต่ยังไม่ทั่วถึงอีกมาก รวมราษฎรที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ทั้งสิ้น 2,911 ครัวเรือน

- การประปา อำเภอปะทิวมีประปาสาขาภิบาล 1 แห่ง คือ สาขาภิบาลปะทิว และประปาหมู่บ้านอีก 6 แห่ง อีก 48 หมู่บ้านยังไม่มีน้ำประปาสำหรับบริโภคและอุปโภคและราษฎรขาดแคลนน้ำที่สะอาดดื่มตลอดปี ถึง 48.5%

- การสื่อสารระบบโทรศัพท์ ข่ายโทรศัพท์ในอำเภอปะทิว เป็นระบบโทรศัพท์ชนบท ซึ่งองค์การโทรศัพท์จะพิจารณาติดตั้งให้เฉพาะราย ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสูง อำเภอปะทิวมีโทรศัพท์สาธารณะเพียง 3 แห่ง

โครงสร้างของหมู่บ้าน

1. ลักษณะการตั้งบ้านเรือน ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น
2. สิ่งก่อสร้าง เช่น ถนน วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ฯลฯ หลังจากประสบภัยจากพายุไต้ฝุ่นเกย์ สิ่งก่อสร้างดังกล่าวข้างต้นจะได้รับงบประมาณ สร้างและซ่อมใหม่ทั้งสิ้นซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วไปทุกตำบล

3. สถานที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมการเกษตร อำเภอปะทิวมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมการเกษตร อยู่ดังต่อไปนี้

- ศูนย์เกษตรประจำตำบล จำนวน 6 ศูนย์
- นิคมสหกรณ์อำเภอปะทิว
- สหกรณ์เกษตรอำเภอปะทิว
- ศูนย์ขยายพันธุ์ไม้ผล สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตำบลชุมโค
- โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ชายทะเล อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลปากคลอง
- กรป.กลางอำเภอปะทิว ตำบลคอนยาง
- แปลงเพาะขยายพันธุ์ยาง กรมวิชาการ ตำบลบางสน
- สำนักงานกองทุนส่งเสริมการทําสวนยาง ตำบลคอนยาง
- สหกรณ์การเลี้ยงปลุ่สัตว์ กรป.กลาง ตำบลทะเลทรัพย์

4. ความสัมพันธ์ของคนในสังคม และความขัดแย้ง

ความสัมพันธ์ของคนในสังคม ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความสัมพันธ์โดยมีขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่นเป็นตัวเชื่อมทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่หลังจากเกิดประสพภัยจากพายุไต้ฝุ่นเกย์ ประชาชนสิ้นเนื้อประดาตัวทำให้เกิดความเห็นแก่ตัวมากขึ้น มีความขัดแย้งมากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนทั่วไป กับผู้นำท้องถิ่น เหตุเนื่องจากเกิดความไม่ไว้วางใจในตัวผู้นำ เพราะกลัวถูกเอารัดเอาเปรียบในผลประโยชน์ที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยราชการ ดังนั้นทางราชการจึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดแก่ประชาชนมากขึ้น

การถือครองที่ดิน

สภาพการถือครองที่ดิน พื้นที่ทั้งหมดของอำเภอปะทิว 773 ตารางกิโลเมตร หรือ 483,125 ไร่ แบ่งลักษณะการถือครองและการใช้ประโยชน์ดังนี้

- พื้นที่การเกษตร 353,849 ไร่
- พื้นที่ป่าไม้และอื่น ๆ 117,976 ไร่

จำนวนที่ดินแต่ละประเภท มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะป่าสงวนแห่งชาติ

ดิน สภาพดินอำเภอยะปือ เป็นดินที่มีความสมบูรณ์ค่อนข้างดี เมื่อประสบพายุภัย ฟ้าผ่าและพืชยืนต้นต่าง ๆ ถูกทำลาย อย่างมาก ทำให้ความชุ่มชื้นในดินลดลง การชะล้าง การพังทลายของดินจากน้ำฝนและลม ค่อนข้างสูง

แหล่งน้ำ

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ

เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของอำเภอยะปือเป็นที่สูงทางทิศตะวันตกและลาดเอียงลงสู่อ่าวไทย ทางทิศตะวันออกซึ่งระยะห่างระหว่างที่สูงทางทิศตะวันตก และอ่าวไทยทางทิศตะวันออกประมาณ 17-20 กิโลเมตรเท่านั้น ทำให้น้ำในอำเภอยะปือเป็นสายสั้น ๆ และเนื่องจากพื้นที่มีความลาดเอียงค่อนข้างสูง น้ำจึงไหลเชี่ยวประกอบกับไม่มีระบบชลประทานที่จะกักเก็บน้ำไว้ น้ำจึงแห้งขอดในฤดูแล้ง ดังนั้นในฤดูแล้ง จึงไม่สามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรมได้มากนัก

โดยสรุปอำเภอยะปือมีแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

1. ประเภทลำคลอง มี 3 กลุ่มน้ำ คือ

- กลุ่มน้ำปะทิว ประกอบด้วย คลองสาขา 4 สาย
- กลุ่มน้ำบางสน ประกอบด้วย คลองสาขา 7 สาย
- กลุ่มน้ำหนองชัน ประกอบด้วย คลองสาขา 2 สาย

นอกจากนี้ยังมีลำคลองนอกกลุ่มน้ำอีก 21 สาย กระจายอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ

2. ประเภทห้วย หนอง บึง มีทั้งหมด 29 แห่ง แยกเป็น

- ตำบลทะเลทรัพย์ มี 9 แห่ง
- ตำบลชุมโค มี 5 แห่ง
- ตำบลสะพลี มี 4 แห่ง
- ตำบลปากคลอง มี 3 แห่ง
- ตำบลคอนยาง มี 8 แห่ง

3. แหล่งน้ำใต้ดิน

อำเภอยะปือมีปริมาณน้ำใต้ดินน้อย ตั้งแต่ขาดแคลนในบางบริเวณ จนถึงอัตรา

การไหลเพียง 30 แกลลอน/นาที่ เท่านั้น ดังนั้นการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลในบางพื้นที่จึงมีปัญหามาก คือ เจาะแล้วไม่มีน้ำหรือน้ำไม่เพียงพอ

ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอปะทิวซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ต่าง ๆ คือลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฝนตกหนักในอำเภอปะทิว มากกว่าช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน ทั้งนี้เนื่องจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านทะเลจีนและอ่าวไทย จึงทำให้ความหนาวเย็นลดลง ฤดูกาลของอำเภอปะทิวจึงแบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง มกราคม เป็นเวลา 9 เดือนโดยในช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ระยะเวลา คือ พฤษภาคม-กันยายน เป็นเวลา 5 เดือน ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนตกชุกพอควร และตั้งแต่เดือนตุลาคม-มกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้ฝนตกหนักถึงหนักมาก

ฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่กุมภาพันธ์-เมษายน เป็นเวลา 3 เดือน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากบริเวณความดันสูงในทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นลมร้อนและชื้นจึงทำให้อุณหภูมิในจังหวัดชุมพรสูงขึ้น แต่ไม่สูงมากนัก อิทธิพลของลมนี้ ทำให้ฝนตกน้อยกว่าช่วงอื่นๆในรอบปี

1. อุณหภูมิ จากสถิติอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ 35 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524-2528 อุณหภูมิประมาณ 26.9 องศาเซลเซียสอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน 28.9 องศาเซลเซียสเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม 25.1 องศาเซลเซียส ซึ่งมีค่าความแตกต่างของอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุดในรอบปี ต่างกัน 3.5 องศาเซลเซียส ซึ่งไม่มากนัก จัดได้ว่าเป็นอุณหภูมิลดต่ำลงกว่าปกติในระหว่างเดือนพฤษภาคมและเดือนมกราคม

2. ความชื้นสัมพัทธ์ ความชื้นสัมพัทธ์ หมายถึง เปอร์เซ็นต์ความชื้นของความสัมพัทธ์ระหว่างปริมาณไอน้ำที่มีอยู่จริงในอากาศ กับปริมาณไอน้ำที่อากาศจะมีได้เต็มที่ ณอุณหภูมิเดียวกัน จากสถิติเปอร์เซ็นต์ความชื้นในรอบ 35 ปี (พ.ศ. 2494-2528) ปรากฏว่าอำเภอปะทิวมี ความชื้น

สัมพัทธ์เฉลี่ย 66.3 เปอร์เซ็นต์ เดือนที่แห้งแล้งที่สุดคือเดือนเมษายน ค่าความชื้นสัมพัทธ์ 59.9 เปอร์เซ็นต์ เดือนที่ชื้นที่สุดคือเดือน พฤศจิกายน มีความชื้นสัมพัทธ์ 71.7 เปอร์เซ็นต์

สภาพทางสังคม

1. วิธีการดำเนินชีวิต

สภาพความเป็นอยู่ของประชากรแบ่งออกได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. สภาพการกินคืออยู่ดี ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีอยู่ประมาณ 20% ของครอบครัวทั้งหมด

2. สภาพความเป็นอยู่ระดับปานกลาง คือ มีสภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างดีไม่ถึงกับเดือดร้อน มีประมาณ 20% ของประชากรทั้งหมด

3. สภาพความเป็นอยู่ลำบาก คือ พากหาเข้ากินค่ามีประมาณ 20% ของประชากรทั้งหมด

- การบริโภคอาหาร ส่วนใหญ่เกษตรกรบริโภคอาหารทั้งพืชและเนื้อสัตว์ที่หาได้ในพื้นที่ เช่น เนื้อ หมู เป็ด ไก่ ปลา ส่วนพืชผักจะปลูกบริโภคเองเป็นส่วนใหญ่ และ มีการซื้อตามตลาดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

- สภาพการตั้งบ้านเรือน จะกระจัดกระจายไปทั่วพื้นที่ ตามพื้นที่ทำการเกษตร ตามเส้นทางคมนาคม และบริเวณปากแม่น้ำ

- น้ำกินน้ำใช้ อำเภอปะทิวขณะนี้ราษฎรประสบปัญหาขาดแคลนน้ำบริโภค และอุปโภค เนื่องจากแหล่งน้ำใต้ดินไม่เพียงพอ และภาชนะเก็บน้ำฝนไม่เพียงพอ ซึ่งราษฎรที่ขาดแคลนน้ำสะอาดไว้ใช้ประมาณ 48.55% ของครัวเรือนทั้งหมด

- สุขภาพอนามัยของประชากร โรคภัยส่วนใหญ่พบมากในเด็กแรกเกิดถึง 12 ปีคือโรคอุจจาระร่วง และโรคมะเร็งเรื้อรังผู้ใหญ่

- การจัดการในครอบครัว การตัดสินใจในกิจกรรมของครอบครัวแยกเป็น ระบบการตัดสินใจได้ 2 แนวทาง คือ

1. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากภายนอกเช่น ปัญหาเรื่องที่ดิน หรือกรณีพิพาทต่าง ๆ สามี่จะเป็นผู้ตัดสินใจ 80% ภรรยาตัดสินใจเอง 20%

2. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการประกอบอาชีพหรือปัญหาเล็กน้อยในครอบครัวรายน่าจะเป็นผู้ตัดสินใจเองถึง 70% สามี 30%

- ค่านิยม/ความเชื่อ

1. ศาสนาผลการสำรวจพบว่าประชากรนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ตามลำดับ

2. ด้านสังคม ราษฎรอำเภอปะทิวเป็นคนรักพวกรักพ้อง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง การชักจูงค่อนข้างยากหลังจากเกิดประสบภัย จากพายุไต้ฝุ่นเกย์แล้ว ทำให้ราษฎรมีความเห็นแก่ตัวค่อนข้างสูง มีการขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะกับผู้นำท้องถิ่น เกี่ยวกับผลประโยชน์ ที่ได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ

2. ลักษณะชุมชน

ประชากร อำเภอปะทิวมีประชากรทั้งสิ้น 38,231 คน ชาย 19,608 คน หญิง 18,623 คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 9,690 ครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรกร 8,774 ครัวเรือน

การศึกษา การศึกษาแบ่งออกเป็นทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนคือ

1. ระดับประถมศึกษา มี 34 โรงเรียน เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา 16 โรงเรียนมีจำนวนครู 363 คน นักเรียน 4,718 คน อัตรานักเรียน/ครู 17/1 จำนวนนักเรียน/ห้องเรียน 21/1

2. ระดับมัธยมศึกษา มี 2 โรงเรียน จำนวนครู 63 คน นักเรียน 942 คน อัตรานักเรียน/ครู 15/1 อัตรานักเรียน/ห้องเรียน 35/1

ระบบการเกษตรนอกโรงเรียน มีห้องสมุดประชาชน 1 แห่งที่อ่านหนังสือพิมพ์ 23 แห่ง นอกจากนั้นยังมีการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรมสามัญศึกษา

อุปสรรคและปัญหาด้านการศึกษา

1. ระดับประถมศึกษา มี 34 โรงเรียน แต่เปิดสอนถึงชั้นป.6 เพียง 27 โรงเรียน ทำให้เด็กที่จบ ป.4 บางคนไม่มีโอกาสเรียนต่อเพราะอยู่ห่างไกลและยากจน

2. ระดับมัศึกษานักเรียนที่จบ ป.6 เข้าเรียนต่อ ม.1 เพียง 55.81%

สาธารณูปโภค

- เส้นทางคมนาคม ถนนในอำเภอปะทิวมีทั้งสิ้น 158 สาย ซึ่งจะเป็
ถนนไม่ได้มาตรฐาน การจราจรไปมาไม่สะดวกในบางฤดู
- การไฟฟ้า ระบบไฟฟ้ายังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด กล่าวคือ ยังมีหมู่บ้านที่ยังไม่
มีไฟฟ้าใช้ทั้งหมดอยู่ถึง 6 หมู่บ้านและในหมู่บ้านที่มีกระแสไฟฟ้าใช้แล้วแต่ยังไม่ทั่วถึงอีกมาก รวม
ราษฎรที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ทั้งสิ้นถึง 2,911 ครัวเรือน
- ระบบประปา อำเภอปะทิวมีประปาสาขาภิบาล 1 แห่งระบบประปาหมู่บ้าน 6 แห่ง
และราษฎรยังขาดน้ำสะอาดบริโภคถึง 48.55%
- ระบบสื่อสาร มีโทรศัพท์สาธารณะ 2 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

3. สถาบันองค์กรทางสังคม

สถาบันและองค์กรทางสังคมที่เป็นทางการ

ก. กลุ่มเกษตรกร

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สถานที่ หมู่ที่ ตำบล	จำนวนสมาชิก	ปีที่จัดตั้ง
1	ทำไร่ปากคลอง	5 ปากคลอง	136	2519
2	ทำสวนชุมโค	6 ชุมโค	134	2519
3	ทำสวนทะเลทรัพย์	4 ทะเลทรัพย์	112	2519
4	ทำไร่ชุมโค	4 ชุมโค	46	2524
5	ทำสวนคอนยาง	1 ทะเลทรัพย์	190	2524
6	ทำนาบางสน	5 ชุมโค	100	2517
7	ทำสวนสะพลี	3 บางสน	94	2519
8	ทำไร่คอนยาง	6 คอนยาง	60	2518
9	ทำนาทะเลทรัพย์	3 คอนยาง	38	2520

ข. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สถานที่		จำนวนสมาชิก	ปีที่จัดตั้ง
		หมู่ที่	ตำบล		
1		6	คอนยาง	67	2519
2		6	ชุมโค	136	2519
3		4	ทะเลทรัพย์	45	2524
4		5	บางสน	60	2525
5		3	สะพลี	64	2525
6		1	ชุมโค	21	2535
7		3	ชุมโค	68	2535
8		8	ชุมโค	96	2535
9		9	ชุมโค	28	2535
10		10	ชุมโค	43	2535
11		12	ชุมโค	53	2535
12		1	ทะเลทรัพย์	34	2535
13		3	ทะเลทรัพย์	49	2535
14		6	ทะเลทรัพย์	28	2535
15		1	บางสน	17	2535
16		2	บางสน	13	2535
17		3	บางสน	16	2535
18		4	บางสน	60	2535
19		6	บางสน	35	2535
20		8	บางสน	14	2535
21		1	สะพลี	37	2535
22		2	สะพลี	83	2535

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สถานที่		จำนวนสมาชิก	ปีที่จัดตั้ง
		หมู่ที่	ตำบล		
1		6	สะพลี	101	2535
2		7	สะพลี	42	2535
3		8	สะพลี	42	2535
4		9	สะพลี	56	2535

ค. กลุ่มยุวเกษตรกร

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	สถานที่		จำนวนสมาชิก	ปีที่จัดตั้ง
		หมู่ที่	ตำบล		
1	น้ำพุสามัคคี	5	ปากคลอง	17	2520
2	คอนใหญ่ร่วมใจ	6	สะพลี	23	2525
3	ขวัญใจบ้านคอนแดง	2	ทะเลทรัพย์	13	2520
4	คอกม้าการเกษตร	6	บางสน	18	2520
5	คลองวังช้างสามัคคี	4	ชุมโค	27	2525
6	บ้านพระสามัคคี	6	ดอนยาง	25	2520
7	โรงเรียนบ้านทะเล ทรัพย์สามัคคี	4	ทะเลทรัพย์	54	2520

ง. กลุ่มสหกรณ์การเลี้ยงปลุ่สัตว์กรป.กลาง หมู่ที่ 4 ต.ทะเลทรัพย์สมาชิก 559 คน

จ. กลุ่มลูกค้า ชกส. 5,300 คน

ฉ. นิคมสหกรณ์ปะทิว สมาชิก 3,042 คน

ช. สหกรณ์การเกษตรอำเภอปะทิว สมาชิก 865 คน

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถาม

ทัศนคติของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ชื่อหมู่บ้าน _____ ตำบล _____

อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ชื่อกลุ่มแม่บ้าน _____

ชื่อผู้ตอบสัมภาษณ์ _____

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตรและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของแม่บ้านเกษตรกร กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงใน () ที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับลักษณะของท่านมากที่สุด

1. อายุ _____ ปี

2. ระดับการศึกษา

() 1. ไม่ได้เรียนเลย

() 2. ระดับประถมศึกษา

() 3. ระดับมัธยม

() 4. ระดับอุดมศึกษา

() 5. อื่น ๆ ระบุ _____

3. ความสามารถทางการศึกษา

- () 1. อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
- () 2. อ่านออกเขียนไม่ได้
- () 3. อ่านออกเขียนได้บ้าง
- () 4. อ่านและเขียนได้ดี

4. ศาสนา

- () 1. พุทธ
- () 2. คริสต์
- () 3. อิสลาม
- () 4. อื่น ๆ ระบุ _____

5. จำนวนคนในครอบครัว (รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์) ทั้งหมด _____ คน

- () เป็นชาย _____ คน
- () เป็นหญิง _____ คน

6. อาชีพหลัก (หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาในการทำงานมากที่สุดในรอบปี)

- () 1. ทำนา
- () 2. ทำไร่
- () 3. ทำสวน
- () 4. อื่น ๆ ระบุ _____

7. อาชีพรอง (หมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาในการทำงาน รองลงมาจากอาชีพหลัก)

- () 1. ทำนา
- () 2. ทำสวนผักและผลไม้
- () 3. ทำไร่
- () 4. เลี้ยงสัตว์
- () 5. ค้าขาย
- () 6. รับจ้าง
- () 7. อื่น ๆ ระบุ _____

8. ที่ดินในครอบครอง

- () 1. เป็นของตนเองจำนวน _____ ไร่
- () 2. เช่าจำนวน _____ ไร่
- () 3. อื่น ๆ ระบุ _____

9. รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา _____ บาท

10. การเข้าร่วมกิจกรรมกับส่วนรวมและชมการแสดงสาธิต (การเข้ารับการฝึกอบรม)

- () 1. ไม่เคยไปเลย
- () 2. เคยไปนาน ๆ ครั้ง ประมาณ 1-3 ครั้งต่อปี
- () 3. เคยไปปานกลาง ประมาณ 4-6 ครั้งต่อปี
- () 4. เคยไปบ่อย ๆ แล้วประมาณ 7-8 ครั้งต่อปี
- () 5. เคยไปบ่อยที่สุด ประมาณ 10-12 ครั้งต่อปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตรและเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร
กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงไปใน () ที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

ระดับทัศนคติ

มาก ปานกลาง น้อย

ความสนใจและความต้องการเรียนวิชาที่สอน

1. ความสนใจของท่านที่มีต่อการจัดอบรมของเจ้าหน้าที่เคหกิจเกษตร	(3)	(2)	(1)
2. ความต้องการที่จะเข้ารับการอบรมจากเคหกิจเกษตร	(3)	(2)	(1)

ทัศนคติต่อลักษณะการดำเนินงานเคหกิจเกษตร

ก. ทัศนคติที่มีต่อเนื้อหาวิชา

1. เนื้อหาวิชาที่เรียนแต่ละครั้งมีรายละเอียดมากน้อย	(3)	(2)	(1)
2. ท่านพอใจในรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่เรียนมากน้อย	(3)	(2)	(1)
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์มากน้อย	(3)	(2)	(1)

ข. ทักษะคิดที่มีต่อวิธีการส่งเสริม

1. เจ้าหน้าที่ใช้การบรรยาย ประกอบการแสดงวิธีทำ และให้ท่านปฏิบัติทดลองด้วยตนเองขณะนั้นมากน้อย (3) (2) (1)
2. เจ้าหน้าที่เลือกเรื่องที่จะมาส่งเสริมเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมมากน้อย (3) (2) (1)

ค. ทักษะคิดต่อการใช้อุปกรณ์การสอน

1. อุปกรณ์การสอนที่ใช้น่าสนใจมากน้อย (3) (2) (1)
2. อุปกรณ์การสอนที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชามากน้อย (3) (2) (1)
3. เจ้าหน้าที่ได้นำเอาวัสดุที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมมาใช้สอนมากน้อย (3) (2) (1)

ง. ทักษะคิดต่อการติดตามผล

1. ภายหลังจากการให้ความรู้แล้ว เจ้าหน้าที่ติดตามเพื่อดูผลงานที่สอนไปมากน้อย (3) (2) (1)
2. เมื่อมีปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหามากน้อย (3) (2) (1)
3. เจ้าหน้าที่ให้การฝึกอบรมตามความต้องการมากน้อย (3) (2) (1)

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ลงใน () ที่กำหนดให้ซึ่งตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

ระดับทัศนคติ

มาก ปานกลาง น้อย

ทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ก. ทัศนคติต่อลักษณะการพูด

1. เจ้าหน้าที่ใช้ภาษาง่าย ๆ ในการพูดไม่ใช่ศัพท์เทคนิคมากเกินไป	(3)	(2)	(1)
2. เจ้าหน้าที่พูดชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา	(3)	(2)	(1)
3. เจ้าหน้าที่ใช้วิธีการพูดที่ชวนให้เกิดความสนใจในเนื้อหาและ
น่าเชื่อถือ	(3)	(2)	(1)

ข. ทัศนคติต่อท่าทางการวางตัว

1. เจ้าหน้าที่ มีความเป็นมิตรและมีเมตตาต่อท่าน	(3)	(2)	(1)
2. เจ้าหน้าที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการให้ความรู้	(3)	(2)	(1)
3. เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	(3)	(2)	(1)
4. เจ้าหน้าที่วางตัวเป็นกันเอง ไม่วางอำนาจ	(3)	(2)	(1)

ค. ทัศนคติต่อการแต่งกาย

1. เจ้าหน้าที่แต่งการสุภาพ เรียบร้อย	(3)	(2)	(1)
2. เจ้าหน้าที่แต่งกายเหมาะสมกับการทำงาน	(3)	(2)	(1)

ง. ทักษะคิดต่อความสามารถในการใช้ความรู้และการแก้ปัญหา

1. เจ้าหน้าที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างแท้จริง	(3)	(2)	(1)
2. เจ้าหน้าที่มีความสามารถในการแสดงการสาธิตได้ดี	(3)	(2)	(1)
3. เจ้าหน้าที่พยายามแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการให้ความรู้	(3)	(2)	(1)
4. เจ้าหน้าที่มีความคิดริเริ่มรู้จักแปลงสิ่งที่มันในห้องเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์	(3)	(2)	(1)
5. เจ้าหน้าที่มีความสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันทั้งที่	(3)	(2)	(1)

จ. ทักษะคิดต่อมนุษยสัมพันธ์

1. เจ้าหน้าที่ให้โอกาสท่านปรึกษาปัญหาต่าง ๆ และช่วยแก้ไข้ปัญหา	(3)	(2)	(1)
2. เจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจและสนับสนุนงานที่ท่านทำอยู่	(3)	(2)	(1)
3. เจ้าหน้าที่ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน	(3)	(2)	(1)

ตอนที่ 3 ปัญหาและความต้องการของท่านต่องานส่งเสริมเคหกิจเกษตร

ปัญหา

1. -----

2. -----

3. -----

ความต้องการ

1. -----

2. -----

3. -----

ข้อเสนอแนะ

1. -----

2. -----

3. -----

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ยุพา ไม้จันทร์

